

24.58x31.46	1/9	עמוד 1	המוסף	מעריב	06/09/2019	69931424-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

המוסף

מעריב

שי גבסו
בהופעה
דודי פטימר

הכל אודות
אלמודובר
איריס לעאל

הכל אודות
קופולה
רון מיברג

אני מתנחל אבל לא הזוי

אייל לוי

לא מתנגד לישיבה בממשלה שירכיב נתניהו (רק בלי פרץ וסמוטריץ'), לא מתרגש מהחיבוק של מצביעי השמאל ולא כוסל את האופציה להיות ראש ממשלה • רגע לפני הבחירות, אביגדור ליברמן פותח את דלת ביתו בנוקדים בראיון מיוחד למוסף ומדבר גם על ההתקרבות לדת של אשתו ובתו: "פה אני אוכל רק כשר, ובחוץ כל מה שטעים"

23.52x31.52	2/9	עמוד 6	המוסף - מעריב	06/09/2019	69931264-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

הקשר של נתניהו לימין מוטל בספק

פחות משבועיים לפני הבחירות והאיש שבגללו
או בזכותו (תלוי בפוזיציה שלכם) הן נערכות
ממוקד מטרה מתמיד. על הפרק: כן לממשלת אחדות
(כשישראל ביתנו לשון מאזניים), כן לישיבה משותפת
עם נתניהו (למרות הכותרת. אבל יש תנאים),
לאו גדול לחרדים וגם לימינה (בגלל פרץ וסמוטריץ')
ועם הצהרה חד־משמעית: "ראש ממשלה
זו אופציה. לאף אחד בכנסת ישראל, חוץ מנתניהו,
אין יותר ניסיון ממני בכל התפקידים"

אייל לוי | צילום: יוסי אלוני

24.05x31.56	3/9	עמוד 7	מעריב - המוסף	06/09/2019	69931265-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"מה שלמדתי כשר ביטחון
הוא שמה שרואים מכאן
רואים בדיוק משם, רק
ברזולוציה הרבה יותר
גבוהה". אביגדור ליברמן

69931272-9	06/09/2019	מעריב - המוסף	עמוד 8	4/9	22.66x25.97
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

מפלגת ישראל ביתנו, אביגדור ליברמן, קירם את פנינו בשאלה אקטואלית שהותירה אותנו מעט מופתעים: "ראיתם את ההצגה 'גבעת חלפון'?" השבנו בחצי התצלום שטרם, והוא ואשתו אלה מיהרו לשכנע: "אתם חייבים, הרבה זמן לא נהנינו ככה. לא פחות טוב מהמקור", הבטיחו.

עושה רושם שהזוג ליברמן, תושבי ההתנחלות נוקדים שבגוש עציון, לא רק רווה נחת מתצוגת המשחק המשובחת של טל מוסרי, קובי מאור וחבריהם, אלא גם מקבלת הפנים שציפתה להם באולם התל אביבי. לירברמן, שפעם היה מתקבל מעבר לקו הירוק של רחוב אבן גבירול בתערוכת של חשד, חשש ואיום ממשי, זכה הפעם לכמעט שטיח אדום וחיבוק חם.

"תציל אותנו", ביקשו ממנו היפסטרס. "אפשר סלפי?", שאלו אחרים. לא פלא ששבועות ספורים לפני הבחירות שר הביטחון לשעבר הרגיש בנוח במעוז החיילוני, השמאלני, שמוכן להתנדב לשמש עבורו כבית חדר.

"רוב הקולות שלנו עדיין באים מהימין", ביקש ליברמן להבהיר כשנפגשנו בביתו שבנוקדים. "יש מספיק אנשים במחנה שהם נגד הטרור של הקמת מדינת הלכה. הרי אתה יודע שמייסדי התנועה הציונית היו אנשים חילוניים. הרצל, נורדאו, פינסקר. אפילו הסמלים של התנועה הרוויזיוניסטית, ז'בוטינסקי וטרומפלדור, נסעו בשבת ומדי פעם אכלו גם כשר. הם לא בדיוק היו חרדים, אז אנחנו ממשיכים את הקו המסורתי, כשמי שמנסה לאבד אותו הוא דווקא נתניהו, שהופך את הליכוד למפלגה חצי חרדית".

לי יש חבר, מצביע עבודה, שהודיע שהוא עובר אליך. "כי אף אחד לא האמין שנעמוד בפני הפיתוי והלחצים שהופעלו עלינו. הציעו לנו הצעה נדיבה כדי שנצטרף לממשלה. תיקי הביטחון, הקליטה, ועדת הפנים וצ'ופרים נוספים. אמרנו 'לא', אנחנו רוצים קודם כל התחייבות לחוק הגיוס, אבל יודע מה הבעיה עם החברה החילונית?"

גם איתם יש בעיה?

"קח את נתוני ההצבעה ב-9 באפריל. בשכונת מאה שערים היו 120% הצבעה, כי שם יש תופעה מוזרה של תחיית המתים כל יום בחירות. עכשיו תסתכל מה היה באזור גוש דן, אצל החילוניים, סביב 55%. אז אי אפשר רק לשבת בסלון ולקטר. אם הם לא יצביעו, לא יהיה שינוי. הרי יש שבתון, יום חופש. לא יכול להיות שאנשים ייסעו לפיקניקים ולים ולא יצביעו. הייתה הצעה של עורך פורר מ ישראל ביתנו להשלים את יום החורף

פש עם הצבעת חובה. מי הכשיל? הליכוד והחרדים. באוסטרליה אם אתה לא מצביע אתה משלם קנס, לכן כולם באים, אז אם זה טוב לאוסטרלים ולבלגים, למה זה רע לנו? אותו חוק, קופי פייסט".

מדברים עליכם כעל לשון המאזניים, 10 מנדטים.

"פעם צ'רצ'יל בדרך 'שהמזל יהיה לצדך', אז שאלו מה פתאום הברכה המוזרה? בדרך כלל מאחלים אושר ועושר, בריאות, אריכות ימים. הוא ענה שכל אלה שהיו על הטיטאניק היו בריאים ועשירים, אבל רק המזל היה חסר".

איווט צחק בקול, אפילו שסיפר את הברחה הזו כבר אלף פעם. "להיות חכם ומנוסה זה חשוב, אבל בסוף בלי קצת מזל שום דבר לא יקרה".

לגור בירושלים, או בכל מקום אחר, אבל אנחנו מרוצים פה. כשהגענו ב-88' היו כאן רק קרוונים. שלושה ילדים, 44 מטר ברוטו, והסדרנו מצוין. כל היישוב היה משפחה אחת גדולה, וגם עכשיו שמת לב שאין פה ציוויליזציה. אני מאוד אוהב את המקום, כי מהחיים הפוליטיים הסורים אני מגיע לשקט המוחלט, שבו בקושי שומעים את המזגן עובד. לא אוהב את ההמולה".

לא שאלו ביישוב "מה קרה לאיווט"?

"הם יודעים מה עשיתי ומה הקבלות שלי בהתיישבות. המתנחל מול האיש מקיסריה?"

"בהחלט".

היחסים בינך לבין ראש הממשלה היו תמיד של אהבה ושנאה?

"היו עליות ומורדות, אבל בבחירות האלה זה הגיע לשיא. כל הניסיון שלו להעמיד את העניין כאישי ונקמני זה טירוף".

רוצה להגיד שאין בזה אמת?

"אין לי נקמות, ואני לא נוקם ולא נוטר. אני מסכים שלבני אדם יכולות להיות גישות שונות, וזו לא הפעם הראשונה. הצטרפתי לממשלת שרון, אבל כשהוא אמר 'דין נצרים כדין תל אביב' והלך להתנתקות, אז בניגוד לנתניהו הצבעתי נגד ועזבתי את הממשלה. לא הייתה לי בעיה לעבוד לאופוזיציה. אותו דבר עם אולמרט. אחרי

26.51x15.9	5/9	עמוד 8	מעריב - המוסף	06/09/2019	69931394-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"כל הניסיון שלו להעמיד את העניין כאישי ונקמני זה טירוף". עם נתניהו

22.48x29.93	6/9	עמוד 9	המוסף - מעריב	06/09/2019	69931297-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"תאוות השלטון כנראה גוברת על כל שיקול אחר. החרדים מגזימים, הם שיכורי כוח. הם הגיעו למימוש מקסימלי עם 16 מנדטים ועוד 5 מנדטים של החרד"לים, המשיחיים, שהם עוד יותר קיצוניים. שמעתי את ההתבטאויות של סמוטריץ' ורפי פרץ, אנשים הזויים לחלוטין"

"אנחנו רוצים כאן מדינה יהודית ולא מדינת הלכה. פה בבית אני אוכל רק כשר, ובחוץ אני אוכל כל מה שטעים. ביישוב הזה יש חרדים, כיפות סרוגות, חילוניים. בשבת אם אין בחירות, אני הולך למגרש הטניס, ואם יש בחירות, אז אני ב'שבתרבות'. אפשר לשלב הכל"

"אין ספק שהאינטרס העליון הוא ממשלה עם הליכוד, ישראל ביתנו וכחול לבן. אין לנו את התנאי 'רק לא ביבי'. כל עוד מותר לפי החוק, אין שום בעיה. עוד לא הוגש אפילו כתב אישום, ואני ממליץ לכולם להיזהר ולא לגזור דינו של אדם רק על בסיס התקשורת"

שמעת את ההקלטות מהרצאותיו של רפי פרץ במכינה הקדם-צבאית? הוא אמר שתנועת ההשכלה והאמנציפציה הן תקלות. מבין? זה מחנך בישראל". אתה לא מרגיש שאתה מהמר על הקריירה הפוליטית? "לא מהמר ובהחלט מרוצה ממה שאני עושה. הייתי כבר בכל התפקידים ובמספיק צמתים קריטיים של המדינה בכדי להבין מה צריך, ואני לא צריך בשביל עצמי. איך אמר בגין? 'זה כבוד גדול לשרת את עם ישראל גם באופוזיציה'. מבחינת מה שהמדינה צריכה, אין ספק שהאינטרס העליון הוא ממשלה לאומית, ליברלית, רחבה, עם שלוש המפלגות - הליכוד, ישראל ביתנו וכחול לבן". בלי נתניהו?

"אין לנו את התנאי 'רק לא ביבי'. כל עוד מותר לפי החוק, אין שום בעיה". עם השימוע באופק?

"עוד לא הוגש אפילו כתב אישום, ואני ממליץ לכולם להיזהר ולא לגזור דינו של אדם רק על בסיס התקשורת. אני מאלה שאומרים 'יש שופטים בירושלים', אבל יחד עם זאת חזקת החפות שמורה לכל אדם, כולל לראש הממשלה. כל עוד אין פסק דין חלוט, חייבים להתייחס לכל אחד כזכאי כשלא ולא לגלגל אותו בזפת ונוצות".

מלחמת לבנון השנייה הכל קרס, צה"ל היה צריך לכדוק את עצמו, אבל ברגע שראש הממשלה הלך לאנאפוליס, קמתי ועזבתי. בן אדם צריך לגלות גמישות, אבל פוליטיקאי שאין לו קווים אדומים ועקרונות, אין לו מה לחפש. כרגע הדיל של נתניהו עם החרדים הוא ברור. הם נותנים לו שלטון, והוא נותן להם מדינת הלכה". נתניהו חילוני לא פחות ממך, נראה לך שהוא ייתן? "תאוות השלטון כנראה גוברת על כל שיקול אחר, ואנחנו לא מוכנים להתפשר. החרדים מגזימים, הם שיכורי כוח. הם הגיעו למימוש מקסימלי עם 16 מנדטים ועוד 5 מנדטים של החרד"לים, המשיחיים, שהם עוד יותר קיצוניים. שמעתי את ההתבטאויות של סמוטריץ' ורפי פרץ, אנשים הזויים לחלוטין. פרץ אומר שהוא רוצה במקום אוניברסיטאות בתי ספר לנבואה, ואילו השני מבקש להחזיר אותנו לימי דוד המלך". ובסוף תשב איתם בממשלה.

"איתם לא". הם משתלבים בטבעיות עם הימין. "הם לא ימין, הם משיחיים. תסתכל על מנהיגות הימין של ז'בוטינסקי וחבריו, אין שום קשר מבחינת תפיסת העולם שלה לרפי פרץ". אתה מתנחל כמוהם. "אני מתנחל, אבל לא הזוי. אלה הזויים, משיחיים.

23.43x28.74	7/9	עמוד 10	מנחם בגין - המוסף	06/09/2019	69931407-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"מכיוון שאנחנו היחידים שיש אצלם חפיפה מוחלטת בין דת ללאום, אתה חייב להפריד בין דת לפוליטיקה. ברוסית יש ביטוי יפה 'ככל שמתקרבים לכנסייה, ככה מתרחקים מאלוהים'. אצלנו, כשאני מסתכל על הממסד החרדי-דתי, זה בדיוק אותו הדבר"

"תסתכל על ז'בוטינסקי וחבריו. אין שום קשר מבחינת תפיסת העולם שלהם לרפי פרץ. אני מתנחל, אבל לא הזוי. שמעת את ההקלטות של פרץ במכונה הקדם-צבאית? הוא אמר שתנועת ההשכלה והאמנציפציה הן תקלות. מבין? זה מחנך בישראל"

"כל טרור שאתה רוצה להכריע יש לו שלושה מקורות: האידאולוגי, הפיננסי והמבצעי, וצריך בבת אחת לטפל בשלושתם. לא מספיק לטפל רק במבצעי וללכת על סיכולים ממוקדים או לסגור רק את ברז הכסף. ההתמודדות הכי קשה היא עם האידאולוגיה"

בסיביר. הסברתי לילדי, שעוד הספיקו להכירו, שהיה שם דור שלם שמגיל 20 עד גיל 37, השנים הכי יפות, עבר בין היטלר לסטאלין, ומי שכבר שרד היה חזק בגופו ובנפשו, וזה לא דבר פשוט. אצלי בכיתה כמעט שליש היו יהודים, ואותו סיפור אצל כולם. מכיוון שזו הייתה נורמה, לא ראינו בזה דבר מיוחד, אבל היינו בנים או בנות יחידים, לאף אחד לא היו סבים או סבתות, וההורים היו מבוגרים יחסית, כי הם רק חזרו מהגולאגים. אז זו הייתה נורמה, והיום אנחנו יודעים שזה טירוף מה שהאנשים האלה עברו.

ראו את זה על אביך?
"אני יליד 1958, והוא חזר הביתה שנתיים קודם לכן. הוא דיבר על סיביר, אהב את התקופה ואמר שהיו שם אנשים מיוחדים. הרי כמו שהיו שנים שהאנגלים שלחו את פושעיהם לאוסטרליה, אז לסיביר הגולו המהפכנים שרצו לשנות. לדבריו, התגבש שם משהו אחר. האנשים האלה עברו בחוץ עד טמפרטורה של מינוס 41 מעלות."

"משיח" (1). פרץ

"משיח" (2). סמוטריץ'

"בלחץ". דרעי

הדיבור של ליברמן שקט, לפעמים חרישי. קשה לעתים לקשר את הטון לאיש החזק והכוחני שצמח אחרי שנים ארוכות בצמרת. במהלך השיחה נחתה בחצר ציפור שלא זיהיתי, אבל פניו מיד האירו, מסתבר שה ציפור מגיעה בשנה האחרונה מדי פעם לביקור ידיותי אצל השר לשעבר. "בינה לבין איווט יש דיאלוג מיוחד", סיפרה אלה, אשתו של יו"ר ישראל ביתנו. אלה ואיווט כבר 40 שנה ביחד. היא מטשקנט שבאוזבקיסטן, והוא מקישי-נב, בירת מולדובה. הם הכירו זה את זה באולפן, ולפני שהתחתנו איווט אמר לה שמירושלים, כתנאי, הם עוברים רק ליישוב שני מצא מעבר לקו הירוק. השניים בחרו להתמקם קם בנודדים, הנמצא דרומית-מזרחית לבית לחם. "איווט עשוי מחומר המנהיגים של פעם, אלה של ראשית המדינה", היא אמרה עליו בהערצה.

עם כל התרמית החילונית, האנטי-דתית של בעלה, אלה התקרבה בשנים האחרונות לדת בזכות החזרה בתשובה של בתם, מיכל, המתגוררת כעת עם מש-פחתה באנגליה, במסגרת שליחות של בעלה.

"אשתי רוסית לחלוטין וגם בתי והנכדים. תראה את התמונה שמאחורי", איווט הצביע על תמונה שהונחה על השידה. "מדי שיש אנחנו יושבים סביב השולחן, עושים קבלת שבת, קידוש. מדברים על פרשת השבוע". אלה: "איווט נותן דרשה".

ליברמן: "אנחנו רוצים כאן מדינה יהודית ולא מדינת הלכה, נקודה. הכל צריך להיות בהיגיון ושיקול דעת. פה בבית אני אוכל רק כשר, ובחוץ אני אוכל כל מה שטעים. ביישוב הזה יש חרדים, כיפות סרוגות, חילונים, כמוני. בשבת אם אין בחירות, אני הולך למגרש הטניס, ואם יש בחירות, אז אני ב'שבת רבות'. מסתבר שאפשר לשלב הכל."

אתה מדבר מניסיון אישי.

"אני נחא, אני מסתכל על כמה אנשים שסיבכתי בחיים. פרופ' יעקב נאמן ז"ל, שגררתי בכוח להיות שר המשפטים בממשלה הראשונה של נתניהו. הוא הרי לא היה חבר כנסת, דחפתי אותו ותפרו לו תיק נטר".

ב-8 באוגוסט 1996 הודיע היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן יאיר לבית המשפט העליון על פתיחת חקירה נגד שר המשפטים נאמן בחשד להגשת תצהיר כוזב ועדות שקר. נאמן התפטר באותו יום מתפקידו וכעבור פחות משנה זוכה לאחר שנמצא שפעל בתום לב. ליברמן היה אז מנכ"ל משרד ראש הממשלה.

"נאמן, מסתבר, היה פחות חזק ממני", ליברמן הסביר כששוחחנו. "מסכן, חטף התקף לב ושילם מחיר יקר, כי היה פרופסור למשפטים ובעל משרד עורכי דין גדול. הוא יצא זכאי ונקי לחלוטין, אבל לעבור את החוויה היה לא פשוט מבחינתו. חשבתי שרפול יכול להיות השר לביטחון הפנים, וגם נגדו נפתח תיק, וכשהגיעו לבית המ שפט השופט שאל 'על מה בדיוק הגוש כתב אישום?'. נגד אביגדור קהלני, גיבור ישראל, התנהלה חקירה תוך הפרה של החוק שכללה האזנה בלתי חוקית. בסוף, אחרי ששילם מחיר, הגיע לבית המשפט ואמר 'אין קייס'. אז מילא אני, אבל אלה אנשים נורמטיביים, שאף אחד מהם לא פושע מועד. הפרקליטות הייתה צריכה לבדוק איך יכול להיות רצף כזה - נאמן, רפול, קה לני".

אז תפקיד בכיר שווה את המאמץ?
"זו אחת הבעיות, שאנשים טובים לא רוצים להגיע למערכת הפוליטית. יש כל כך הרבה אופציות בחוץ, וזה פוגע באיכות. מי שיש לו אפשרות להשתלב בצורה מוצלחת בשוק הפרטי, מעדיף ללכת. תגיע לקומת הסיעות בכנסת ותראה את התמונות. הכנסת הראשונה, השנייה, השלישית, עד הכנסת ה-20. בכנסות הראשונות תמצא את בן-גוריון, בגין, ד"ר ברד, אורי צבי גרינברג. אתה מגיע לכנסת ה-20 ופוגש את מירי רגב, אורן חזן ויהודה גליק. אם כולנו נתעסק רק בעניינים פריטיים, אז למי תשאיר את המערכת? יש לי פה ילדים, נכדים, וגם אם המחירים לא פשוטים, ממשיכים. גדלתי במשפחה שהייתה חדורת ציונות. היינו אז בקישינב בכרית המועצות, וילד יש לי זיכרונות שאי אפשר למחוק. ההורים, למשל, הקפידו לדבר רק יידיש. עד גיל 3 לא דיברתי רוסית, אז אני זוכר נסיעה באוטובוס, בתקופה הסובייטית, כולם מסביב גויים, דחוסים כמו סרדינים, ופתאום שני מבוגרים וילד מדברים יידיש בקול רם. זוכר את המבטים ננעצים וכבר כילד הבנתי שזה משהו שונה. הייתה אנטישמיות, היו צעקות, אבל ההורים הקפידו על דרכם".

אז זה מגיע משם?
"אבי התגייס לצבא האדום ב-5 ביולי 1941 וסיים את מלחמת העולם השנייה בסט. פולטן, ליד וינה. אחיו נהרג במלחמה, וכשאבי חזר הוא הוגלה לעשר שנים

אז זה מגיע משם?

24.09x31.86	8/9	עמוד 11	מעריב - המוסף	06/09/2019	69931360-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"מדי שישי אנחנו יושבים סביב השולחן, עושים קבלת שבת, קידוש. מדברים על פרשת השבוע". אביגדור ליברמן עם אשתו אלה בביתם בנוקדים

להחזיק משפחה. מדובר בחרם שיביא מפעל, שהוא עוגן אזורי, לקריסה. ומי האחראים? אלה שלא עובדים וחיים מקצבאות, נדבות וגמ"חים. הם באים ולוקחים פרנסה. תגיע לחוק הגיוס שהכל כבר היה מסוכם, עבר בקריאה ראשונה, אבל החרדים מרגישים חזקים, אז אתה חש בכוחות שלהם. אנחנו לא מוכנים לזה".

ישבת עם האנשים האלה בממשלה.

"ישבתי לא פעם, אבל אני לא מבין את ההקצנה. כנ"ראה שמדובר בשיכרון הכוח".

בראיון בסוף השבוע האחרון ל"ישראל היום" תקף יו"ר ש"ס אריה דרעי את ליברמן ואמר שאיווט ישב איתו במשך חמש שנים ושלח אותו לנהל משא ומתן עם הרבנים כדי להסביר כמה חשוב לתמוך במשה ליאון, ולומר להם שרק איתו אפשר יהיה להעביר חוק גיוס שיהיה מקובל עליהם.

ליברמן ענה לדרעי באירוע "שבתרכות" שנערך בד"רום השרון: "דרעי נמצא בלחץ, ואני מרחם עליו. מעו"לם לא הסכמתי לוותר על חוק הגיוס ואמרנו את זה בצורה הכי ברורה. זה שפתאום החרדים, אחרי

מקווה, נהג בחורף לשבור את הקרח בנהר ואז טבל במים הקפואים, אבל מה הייתה תכלית חייו? היה יוצא מה"חירבה ביום ראשון בבוקר, מסתובב באזור עד חמישי בצהריים ובכל בית יהודי ששמע שיש ריב בין הבעל והאישה, או השכנים, היה מתייצב ולא עוזב עד שהשכין שלום. היום הדת מייצרת ויכוחים ומחלוקות".

דת, מסורת, זו המגמה במדינה.

"זו לא מגמה, זו חולשה של הליכוד ונתניהו שכל הזמן מוותרים לחרדים ללא סיבה. יש פגיעה מתמשכת בסטטוס קוו, תסתכל על המרכולים. כשר ביטחון נסעתי לאשדוד למחות על סגירת מרכולים שהיו פתוחים עשרות שנים. חודש לפני הבחירות המוניציפליות באו חסידי גור ושמו אולטימטום לראש העיר, 'סגור, או שלא נתמוך'. בצורה הכי ברוטלית וכוחנית. אותו דבר עם העבודות בגשר יהודית. כולנו כעד קדושת השבת, אבל קדושת החיים שווה יותר. אותן עבודות ביום ראשון זה פקק של בין שש לשמונה שעות. או מפעל פניציה? טירוף מוחלט. המפעל קיים בירוחם מ-68', הכל בסדר, ובשלוש השנים האחרונות, במיוחד לאחרונה, התחילו להציק עם דרישות. אתמול ביקרנו שם. עבודה קשה, 24 שעות, שבעה ימים בשבוע, סביב תנור שפועל בחום של 1,600 מעלות. עובדים שמרוויחים 8,000 שקל כדי

המודל הגיו יורקי. חרדי מסתדר שם גם בשבת, כשהכל מסביב פתוח.

"שם הם גם עובדים. כל הסיפורים שצריך לשבת וללמוד ואסור לשרת בצבא, זו המצאה, עבודה זרה, לא קשור כלל למקורות. דוד המלך היה לוחם, יהושע בן נון היה מצביא, והרמב"ם, שהבין ביהדות דבר או שניים, בטח לא פחות מגפני ודרעי, עבד במשרה מלאה כרופא. אז מאיפה ההמצאות האלה?".

אז נשנה סדר יום?

"צריך להבין שאנחנו נמצאים במשבר תקציבי חריג ביותר, והתעסקתי במשך הרבה שנים עם משכרים, אז איפה יקצצו - בבריאות, בחינוך או בשיכונות? במדינת ישראל יש 20 מפקחות על מעונות היום, 30 פקחים על כל אתרי הבנייה ו-20 אלף משגיחי כשרות. אם זה לא ישתנה, אז שוב נככה אחרי מקרה מזעזע במעון, או בע"קבות תאונת עבודה באתר בנייה".

מציגים אותך כלוחם אנטי-דת.

"אני כל הזמן מספר סיפור שאצלי במולדובה היה רב שהערצתי. כולם הכירו אותו כיהודי גדול שחי בחירבה על שפת הנהר. תאמין לי, במחנה הפליטים נוסעו ישראליים יותר טובים. חדר אחד, חצי מטבח, שולחן שבור, מיטה. הרב מעולם לא נעל את הדלת, ומאחר שלא היה

23.64x31.81	9/9	עמוד 12	מנריב - המוסף	06/09/2019	69931375-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"סיבכתי אותו". יעקב נאמן ז"ל

"בשכונת מאה שערים היו 120% הצבעה, כי שם יש תופעה מוזרה של תחיית המתים כל יום בחירות. עכשיו תסתכל מה היה באזור גוש דן, אצל החילוניים, סביב 55%. אז אי אפשר רק לשבת בסלון ולקטר. אם הם לא יצביעו, לא יהיה שינוי. הרי יש שבתון"

"בכנסת הצביע נתניהו בעד גירוש יהודים מגוש קטיף. הבן אדם התחייב בהסכם הקואליציוני לתמוך בחוק עונש למחבלים וטרפד. הוא הוביל לעסקת שחרור 1,027 מחבלים כשאני הצבעתי נגד. הוא משלם מדי חודש דמי פרוטקשן לארגון טרור. זה ימין?"

אפשר למנוע מהם את הכסף הזה? "בטח שאפשר. חייבים. קח את הספר של נתניהו על המלחמה בטרור, ושם הוא מסביר שהכי חשוב זה לנתק את ארגון הטרור מהמקור הכספי".

כשר ביטחון, לא למדת שמה שרואים מכאן לא רואים משם?

"מה שלמדתי כשר ביטחון שמה שרואים מכאן רואים בדיוק משם, רק ברזולוציה הרבה יותר גבוהה".

עונש מוות למחבלים, איפה אתה יכול ליישם את זה?

"עונש מוות הוא אמצעי דרקוני. אתה לא יכול לה- שתמש בו כל יום, אבל יש מקרים חריגים שבהם אתה חייב. אנחנו חיים במזרח התיכון ולא בסקנדינביה. לא סתם אומרים 'כרומא תתנהג כרומאי'. קח מקרה שעבורי היה טראומה. רצח משפחת פוגל באיתמר, שהגעתי אליו למחרת בבוקר. אבא, אמא ושלושה מילדיהם, כשאחר כך אתה רואה שתי חיות אדם עומדות בבית משפט מחייכות, מרוצות, בטוחות שרכשו לעצמן מעמד. המשפחות שלהן מקבלות קצבה חודשית של 12 אלף שקל והן יודעות שכמוקדם או במאוחר יוחלפו בעסקת שבויים כמו אלה מהלינץ' ברמאללה. ברור שלא נוכל להשתמש בעונש המוות חדשות לבקרים, אבל בכמה מקרים הוא חובה".

בישראל ההומניסטית והליברלית.

"גם במקום הכי הומניסטי בעולם, בוסטון, בירת מסצ'וסטס, שושלת קנדי, מרכז האקדמיות של העולם, בית המשפט גזר עונש מוות על הצ'צ'נים שביצעו פי- גוע במרתון. אז אם בבוסטון אפשר, גם בישראל אפשר. בקיץ שעבר בטוקיו, ביום אחד, הוציאו להורג שבעה מהכת שפזורה גז סארין בתחנת הרכבת התחתית".

ליברמן, איש המפתח בבחירות הקרובות, עסוק מאוד בימים אלה. אשתו אלה סיפרה שבעלה סופר לא רק את הימים עד 17 בספטמבר, אלא גם את הדקות.

"תקופה לא קלה, ומה שמשמח שאנחנו לפני סיום", איווט הודה. "בסך הכל זה רצף של שלוש וחצי מערכות בחירות. הסיכוב הראשון של הבחירות המוניציפליות שנערך ב-30 באוקטובר, שבועיים אחר כך סיבוב שני, בחירות ארציות ב-9 באפריל ועכשיו ב-17 בספטמבר. בכל קנה מידה זה יותר מדי, אבל אני כבר סוס קרבות ותיק".

חכה, אולי יהיו עוד בחירות.

"לא, אלה האחרונות".

אז איך היית מסכם את המצב הכללי?

"גן ערן פלוס, פלוס. פלוס".

ניהו שקשה לי לראות איך קשור לימין. הם האחרונים שיכולים לדבר על הימין".

הסכם העודפים עם כחול לבן לא מסמל משהו?

"הייתי מעדיף לחתום על הסכם עודפים עם הליכוד, אבל הם רצו לחתום עם ימינה. בבחירות האחרונות הלי- כוד היה חתום עם כחולן ואני עם איילת שקד, שכלל לא עברה את אחוז החסימה. לי לא נותרה אופציה. בזמנו חת- מתי עם עמיר פרץ על הסכם עודפים והרווחתי מנדט, וכ- שחתמתי עם הליכוד, הפסדתי מנדט. זה הכל עניין טכני".

שקד בראש ימינה לא מאפשרת שתשתף פעולה עם מפלגתה?

"אין לי בעיה עם איילת שקד, אבל בשום פנים ואופן לא אשכ עם רפי פרץ ועם סמוטריץ'".

תרצה פעם להיות ראש ממשלה?

"כמו שרביץ הגדיר, אצלי זו רק אופציה ולא אובססיה. לאף אחד בכנסת ישראל, חוץ מנתניהו, אין יותר ניסיון ממני בכל התפקידים, ממנכ"ל משרד ראש הממשלה ועד לשר הביטחון. זה לא עניין של יכולת, הכל תלוי בנסיבות".

כשר ביטחון לשעבר, מה אתה אומר על המצב?

"אנחנו שוחקים את ההרתעה וככל שאנחנו שוחקים ככה מקרבים את המלחמה. הרי מתי התפטרתי? כשבחר- דש נובמבר היה סבב שבו הונחתו 500 טילים על עוטף עזה ובמקום להגיב כמו שצריך, מצאו מילה, 'הכלה', שהיא מכבסת מילים לכניעה, ועוד שילמו להם 15 מ- ליון דולר כפרוטקשן. ברגע שזה קרה קמתי ועזבתי".

כי יש פתרון אחר?

"צריכים להחליט מה לעשות עם עזה, שהיא מקרה הרבה יותר קל מיו"ש. למה? אין יהודים בפנים, כשפה הכל מעורבב, 460 אלף יהודים שנעים בכבישים כלילה וביום. דבר שני, לעזה יש נגישות לים, מה שאין ליו"ש. לכן צריך לבוא עם חזון. כל טרור שאתה רוצה להכריע יש לו שלושה מקורות: האיריאולוגי, הפיננסי והמבצעי, וצריך בבת אחת לטפל בשלושתם. לא מספיק לטפל רק במבצעי וללכת על סיכולים ממוקדים או לסגור רק את ברו הכסף. ההתמודדות הכי קשה היא עם האיריאולוגיה. כשר ביטחון הקמנו ברשת אתר שפונה לציבור העזתי וביקשתי להביא כמעט כל יום דוח על השיח ברשתות החברתיות, ברצועה. זה התחיל לעבוד מהר משחשכתי. התחילו מחאות נגד שלטון חמאס, שבצורה לא חכמה, בכדי לנתב את הזעם, החל לארגן צעדות שיבה וחי- כוך על הגדר. במקום להמשיך ללחוץ, נתניהו נבהל, רץ אחורה וקנה שקט בכסף. אצלנו הרי לא זוכרים דבר, אבל ביום שישי היה הרצח המזעזע של הצעירה היש- ראלית בת ה-17, חמאס בירך וביום ראשון כננס השליח הקטארי עם הכסף".

הבחירות, הרגישו שיכורי כוח, עמדו על הרגליים האחר- ריות והיו בטוחים שאתקפל, זו בעיה שלהם".

כשישבנו יחד, ליברמן חזר ותקף: "ההכרעה האמיתית בבחירות הקרובות היא לא בין גנץ לנתניהו, אלא בין ישראל לבין ישראל של ליצמן, סמוטריץ', פרץ ודרעי. הרבה יותר חשוב איזו ממשלה תקום, ועם התפ- קיד שאקבל - כבר אסתדר".

אתה רוצה להפריד בין דת ומדינה?

"צריך להפריד בין דת לפוליטיקה, וכל מי שאומר שבשאר ישראל אפשר להפריד בין דת למדינה, לא מבין על מה הוא מדבר. אנחנו היחידים שאצלם יש חפיפה מר- חלטת בין דת ללאום. אתה יכול להיות נוצרי-קתולי ואירי, איטלקי או ספרדי. לעומת זאת, אתה יכול להיות יהודי או לא יהודי. מכיוון שיש חפיפה מוחלטת בין דת ללאום, אתה חייב להפריד בין דת לפוליטיקה. ברוסית יש ביטוי יפה 'ככל שמתקרבים לכנסייה, ככה מתרחקים מאלוהים'. אצלנו, כשאני מסתכל על הממסד החרדי- דתי, זה בדיוק אותו הדבר".

נתניהו אומר שאלה שותפיו הטבעיים לממשלה.

"לא מבין למה. ש"ס הם ימין? הרי בהסכמי אוסלו הם נמנעו, אבל למה הם נוחים לנתניהו? כי הם רק צרי- כים שתשלם להם כסף. הם לא מתערכים במדיניות חוץ ולא במדיניות הביטחון, אבל גם הקשר של נתניהו לימין מוטל בספק".

לא הלכת רחוק מדי?

"בכנסת הוא הצביע בעד גירוש יהודים מגוש קטיף. הבן אדם התחייב בהסכם הקואליציוני לתמוך בחוק עונש למחבלים וטרפד. הוא הוביל לעסקת שחרור 1,027 מחבלים כשאני הצבעתי נגד. הוא משלם מדי חודש דמי פרוטקשן לארגון טרור. זה ימין?".

תשאל את 35 המנדטים שהצביעו עבורו.

"יש פער בין הדימוי לעובדות במציאות. אני אומר לכולם תדברו על עובדות ותעזבו את התרמית".

הוא זה שמתייג אותך כשמאל.

"אצל ביבי כל מי שלא מסכים איתו מיד שייך לשמאל, ולכן יש פה תפיסה מאוד אגואיסטית. לא חושב שפעלנו נגדו, פעלנו בעד ישראל ביתנו, ומה לעשות שלאף אחד אין מונופול על החוכמה ועל הצדק. גם לי אין, אבל יש לי תפיסת עולם ששונה משלו, וברגע שזה המצב, אז אל"ף, אתה רוצה לפגוע בו. ביי"ת, רוצה להדיח. גימ"ל, אתה שמאל. הוא לא יכול לקבל את העובדה שלאנשים יש תפיסה שונה והם פועלים למענה ולמען העקרונות. אין פה עניין אישי. יש מחלוקת איריאולוגית עמוקה, ואני לא מנהל איתו חשבונות".

בליכוד אמרו שמדובר בגט מהמחנה.

"איזה מחנה יש שם? חרדים שלא קשורים לימין, נת-